

Posudek vedoucího bakalářské práce

Philipp-Jakob Fischer, Libyjská občanská válka očima pamětníků, FF UK, Praha 2020, 106 s.

Předkládané bakalářské práci rozhodně nelze vytknout autorovo evidentní hluboké zaujetí svým tématem. Oceňuji, jak P. J. Fischer upřímně a velice bezprostředně přiznává své osobní motivace a okolnosti, které ho k napsání této práce vedly. V první řadě to byla vlastní zkušenost setkání s veterány libyjské občanské války, s nimiž se seznámil prostřednictvím své sestry, ošetřovatelky v Ústřední vojenské nemocnici, kde se veteráni léčili. V druhé řadě to pak bylo jakési autorovo vlastní prozření, že většinová česká společnost včetně sdělovacích prostředků se nachází v zajetí předsudků a stereotypů a má sklon dívat se na arabský svět schematicky a s přezíráním. Takové, snad dosti triviální poznání je dle mého názoru od vysokoškolského studenta sice možná očekávatelné, ale nutno si přiznat, ne vždy samozřejmé. Práci P. J. Fischera tak lze chápat jako zprávu o formativním procesu, kterým si autor během svého dosavadního studia prošel.

Téma práce, výpověď účastníků občanské války v Libyi, je bezesporu originální a relevantní. P. J. Fischer využil příležitosti pořádit rozhovory a získal tak pramen, který v českém prostředí není rozhodně lehce a běžně dostupný. Rozhovory jsou samy o sobě zajímavé a poskytují nevšední vhled do libyjské reality. Vedle tří rozhovorů s libyjskými veterány jsou neméně zajímavé i rozhovory s autorovou sestrou a s palestinským lékařem, které dokreslují kontext a průběh autorova výzkumu. Záznamy rozhovorů však samy o sobě nemohou tvořit jádro bakalářské práce, kterým musí být analýza těchto rozhovorů. V tomto ohledu však práce P. J. Fischera vykazuje jisté slabiny.

První polovinu textu tvoří přehled moderních dějin Libye a různých aspektů Kaddáfího režimu a vylíčení průběhu občanské války. Autor na základě sekundární literatury v podstatě pouze shrnuje obecně dostupné informace, které dále neanalyzuje, nanejvýš k nim dodává svůj subjektivně zaměřený komentář. Vztah této části k rozhovorům je nejen nepřímý, nýbrž takřka žádný. Teprve druhotně autor doplnil do textu poznámkový aparát, který však má nezvyklou podobu souhrnné obsáhlé bibliografické poznámky na konci obsáhlejšího odstavce.

Druhá polovina práce obsahuje záznam rozhovorů, komentář a jejich analýzu. Poněkud problematický je výběr narátorů. Kvůli koronavirové krizi se nepodařilo autorovi shromáždit více jak tři rozhovory od veteránů libyjské války. Další dva rozhovory s nimi přímo nesouvisí. Poskytují určitý kontext výzkumu. Nesourodě působí v souboru zejména rozhovor s autorovou sestrou, který směřuje spíše k otázce stereotypního a schematického pohledu české společnosti na arabský svět. Poněkud se tak mívá

s hlavním tématem práce a s ústředními badatelskými otázkami. Ovšem vzhledem k tomu, že jedním ze záměrů práce je představit Libyjce a Araby obecně jako nikoliv obyvatele nám cizího světa, ale naopak jako bytosti, s nimiž sdílíme univerzální lidské hodnoty, má tento rozhovor v práci své místo.

Jisté námitky lze vyslovit vůči formulaci otázek. Ty bohužel nesměřují k osobnímu prožívání libyjské války nebo k životním podmínkám za Kaddáfího režimu, ale vztahují se k velmi obecným tématům. Rozhovory tak bohužel nevedou k odpovědím, které měly být hlavním předmětem výzkumu, totiž prožívání libyjské války jejími aktéry.

Čtenář by na základě názvu a abstraktu očekával, že analýza osobních výpovědí bude podstatou předložené bakalářské práce. Bohužel však tato analýza působí jako pouhý přívěšek práce na jejím samotném konci. Představuje navíc méně jak desetinu celkového textu. I na tomto dosti omezeném prostoru však autor dovedl do určité míry výpovědi shrnout, kriticky zhodnotit a zejména u tří libyjských narátorů se zamyslet nad společenskou, ekonomickou a vzdělaností podmíněností perspektivy těchto respondentů.

Práce P. J. Fischera není prací precizně odbornou, ale pohybuje se spíše kdesi na hranici odborného žánru. Nepracuje konzistentně s jednou badatelskou otázkou a nejde při jejím řešení do hloubky. Na druhé straně však autor prokázal určité analytické schopnosti a přes občasné neobratnosti i dovednost formulovat odborný text a dospět k určitým závěrům.

Předloženou bakalářskou práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou **velmi dobře**.

V Praze, 25. srpna 2020

PhDr. Ondřej Vojtěchovský, Ph. D.